9. körlevél – 2018. 01. 12.

Kedves Adatszolgáltató!

Jelen körlevél elsősorban a tavalyi év eredményeinek összegzését tartalmazza, de előtte néhány szitakötőkhöz kapcsolódó további információt szeretnék megosztani.

Az idén hazánkban az **óriás szitakötő** *(Anax imperator)* az ÉV ROVARA!

A weboldalamon jelzett országos „online" szitakötő adatgyűjtés (http://legivadasz.hu/adatgyujtes/orszagos-adatgyujtes/) sajnos még nem indult el, de a háttérszoftver tesztüzeme már folyik. Reményeim szerint tavasszal, a szitakötős szezon indulásakor az adatgyűjtés is kezdetét veszi.

A tavalyi évben sajnos kevesebbet jutottam el a „Szitakötőzés Tolnában" régiójába, mint azt szerettem volna. Nem egyszer a kedvezőtlen időjárás szabott gátat az adatgyűjtésnek. Szerencsére másoktól is érkeztek adatok (tavaly 10 fő működött közre), ezért az évet 892 megfigyeléssel, az az újabb rögzített rekorddal zártuk, melyek közül 39 lárvabőrökre vonatkozik. Az eddigi teljes adatmennyiség **4109** rekord, és ebből 173 exuvium adat. (A statisztikai adatok 7. körlevélhez képest látható matematikai ellentmondása abból adódik, hogy néhány régebbi részadatbázisban pontosítás, adatpótlás történt.)

Örömteli, hogy egy újabb fajjal, mégpedig egy védett fajjal bővült a régióban megfigyelt szitakötők köre. Horváth Balázs éles szemének köszönhetően a **sárgafoltos szitakötő** *(Somatochlora flavomaculata)* is bizonyítottan gazdagítja Tolna megye Odonata faunáját. Ezzel a kutatott régióban regisztrált **fajok száma 51-re**, a védett fajok száma pedig 15-re bővült.

Az **1. térkép** a szokásos – ~ 2,5×2,5 km-es UTM rácsháló szerinti – összesítő térképtől több szempontból is eltér. Most nem részleteztem a saját adatokat az irodalmi adatok vonatkozásában, viszont külön szerepelnek a lárvabőrökre (kisebb rózsaszín kör) és a megfigyelésekre (sötétzöld nagyobb kör) vonatkozó adatok. (A digitális ábrázolás, illetve a térkép rács típusú fedvényeinek pontosítása miatt néhány esetben a kvadrátok határvonalain lévő adatok a szomszédos kvadrátba kerültek, és emiatt a mintázat a korábbi hasonló térképekhez képest néhol kissé eltérő.)

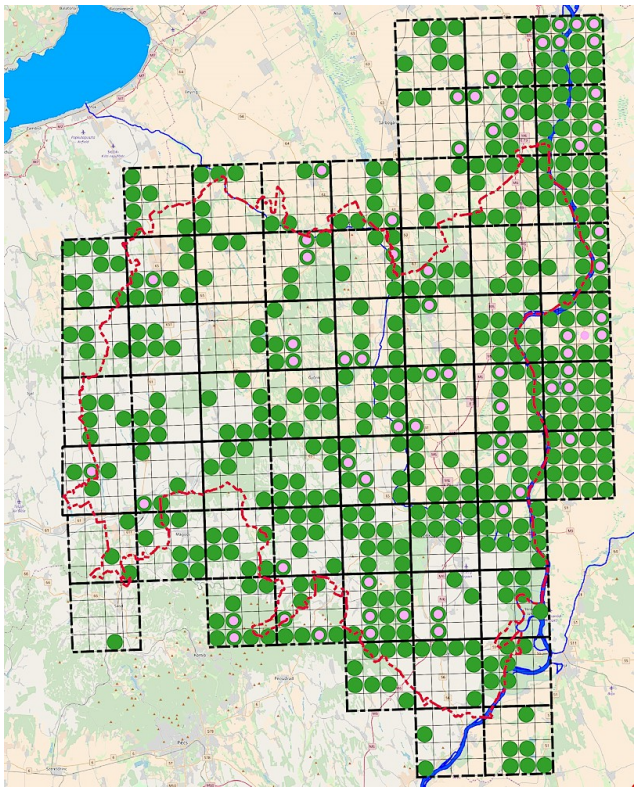

1. térkép

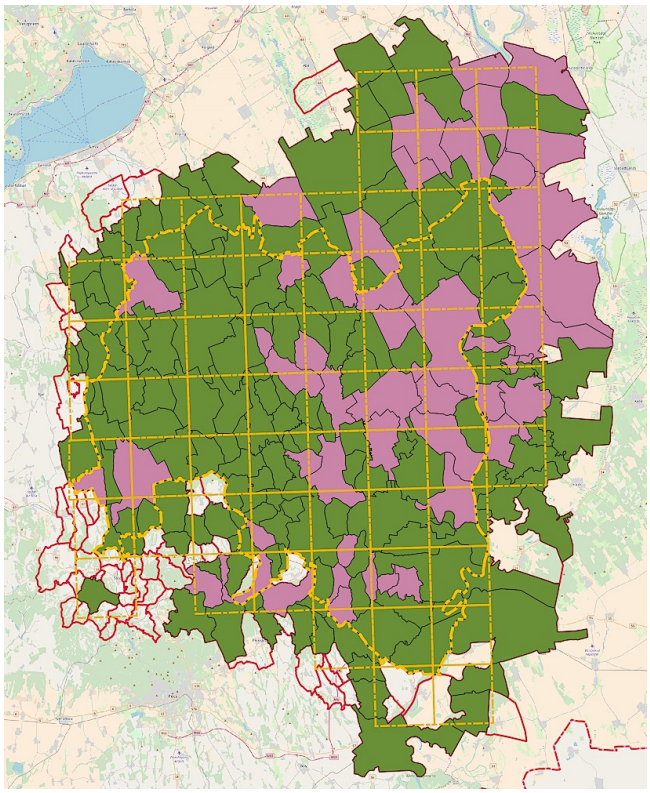

2. térkép

Tavaly előtt teljesült az a célkitűzés, hogy mindegyik érintett 10×10 km-es UTM kvadrátból legyen megfigyelésünk. A tavalyi évben azt tűztem célul, hogy minél több érintett település (251 település)

határából legyen szitakötő adat. Az **2. térkép**en jól látható, hogy ez Tolna megyét tekintve 100%-ban sikerült; és a szomszédos megyék településeinek egy részére is eljutottam szitakötőzni vagy néhány esetben másoktól érkezett be adat. A térképen zölddel jelöltek azok a települések, ahonnan van aktuális megfigyelésünk, rózsaszínnel pedig azok, ahonnan lárvabőr (exuvium) gyűjtés is származik. Az is jól látható, hogy több település határa épp csak bele nyúlik a kutatásra kijelölt területbe (a DK-i részről észak felé haladva ilyen Sükösd, Újtelek, Sárkeresztúr, Ságvár, Zala, Zics, Mosdós, Gödre, Bakóca, Husztót, Liget, Kisvaszar, Pécsvárad, Apátvarasd). Ezeknek a településeknek a határából – különösen ha az érintett kis terület nem is vizes élőhely – nem vagy alig várható szitakötő adat. A fennmaradó településhatárokból (Bács-Kiskun – 3, Baranya – 31, Somogy – 10) viszont remélhetőleg számos megfigyelés kerül majd az adatbázisba az idei évben.

A régió kutatását tehát az idei évben tovább szeretném folytatni. Mindenkit bátorítok, hogy továbbra is figyelje, fényképezze Tolna megye és tágabb környéke szitakötőit!

Mindenkinek köszönöm az eddigi fáradozását, és előre is megköszönve várom az idei fényképeket, adatokat!

Farkas Sándor
florisztika@freemail.hu
http://legivadasz.hu/

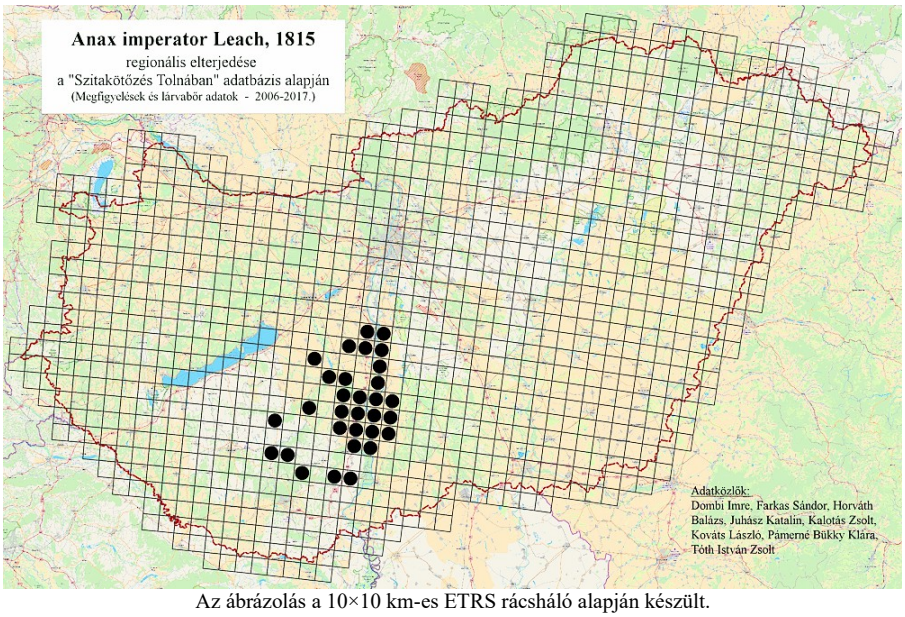

Az ábrázolás a 10×10 km-es ETRS rácsháló alapján készült.